

*Co- Auteur Jos Sterk wil ik extra bedanken
omdat hij met mij heeft gediscussieerd,
uren en uren gedachten en research aan het
papier heeft toevertrouwd waarmee mijn
visie extra is onderstreept.*

*Willem Schaaij die mijn soms tenenkrommende
zinnen wist recht te buigen en menig
voetnoot heeft toegevoegd.*

*Nicolette Brands die alle fouten
er uit wist te vissen en wanneer ik mijzelf
herhaalde hier aanwijzingen in gaf.*

Voort het hele team van Beursgenoten.

Inhoud

Inleiding.....	5
Hoofdstuk 1: Wij en ons geld. Liefde op het eerste gezicht.....	8
Hoofdstuk 2: Experimenteren met een goud- en/of zilverstandaard.	19
Hoofdstuk 3: Bretton Woods.....	29
Hoofdstuk 4: Zijn de centrale banken onze vrienden of onze vijanden?	36
Hoofdstuk 5: Geld uit de lucht plukken?.....	41
Hoofdstuk 6: Schulden drijven de wereld van crisis naar crisis.	45
Hoofdstuk 7: Vastgelopen in een economisch moeras met een nieuwe crisis op komst.....	52
Hoofdstuk 8: Centrale banken vechten met de moed der wanhoop	57
Hoofdstuk 9: Welk onheil hangt ons nog boven het hoofd?.....	73
Hoofdstuk 10: Wat zijn de mogelijke gevolgen van de komende crisis?.....	90
Hoofdstuk 11: Brave New World, oftewel hoe ziet de wereld er na de crisis uit?.....	106
Hoofdstuk 12: Waarom goud, zilver en andere edelmetalen zeer interessant zijn	110
Hoofdstuk 13: De goudprijs kan eigenlijk alleen maar stijgen... ..	114
Hoofdstuk 14: Het enorme potentieel van de zilverprijs	119
Algemene conclusie.....	121
Nawoord	125
Eindnoten	126

Inleiding

Ons geld wordt onteigend en voor we het beseffen gaat het in rook op

De wereld draait om geld. Wie daar nog aan twijfelt, leeft op een andere planeet. Iedereen beschikt graag over voldoende geld om een comfortabel leven te kunnen leiden. Sommigen zijn bereid om daar hard voor te werken, anderen proberen op inventievere manieren hun levensstandaard te handhaven. Een enkeling vindt zijn rijkdom in het bezit van niets. “Nothing left to lose”.

Veel mensen denken dat geld een rotsvast gegeven is. Het is er immers altijd geweest en het zal er altijd blijven. Afgezien van het feit of het wel de juiste levensinstelling is om op geld te vertrouwen, hebben we wel allemaal geld nodig en moeten we dus op dit waardepapier kunnen rekenen. Vertrouwen tot in de eeuwigheid, bij wijze van spreken dan. Geld zou geborgd moeten zijn. Helaas vergissen we ons hierin, want geld is vluchtiger dan we denken. Ons geld dreigt in rook op te gaan als we niet opletten. Dat zal niet van vandaag op morgen gebeuren, maar sneller dan de meesten vermoeden. Er is namelijk iets serieus fout met ons financieel systeem.

De overheid steelt ons geld

Om maar meteen met de deur in huis te vallen: ons geld is in gevaar. In groot gevaar zelfs. Dat is niet onze schuld, verre van dat. Het is de overheid die het wel erg bruin bakt en gevaarlijke spelletjes speelt met ons geld. Die spelletjes dreigen volledig fout te lopen en dat zullen we dan met z'n allen ondervinden. Het is mijn overtuiging dat in onze huidige tijd de grootste geldonteigening aller tijden plaatsvindt. We drukken het hier in vette letters af, zodat de boodschap luid en duidelijk overkomt: ZE WILLEN ONS GELD AFPAKKEN. Waarom? Om daarmee het gat te dichten dat door de centrale banken is geslagen. Die centrale banken drukken er namelijk op grote schaal geld bij. Zelfs een klein kind begrijpt dat dit niet kan! Dat geld is feitelijk niet meer waard dan het vodge papier waar het op is gedrukt. Niks is geborgd en zekerheden zijn er niet meer. Over deze diefstal op grote schaal, van uw en mijn geld, gaat dit boek. Het is dus geen vrolijk boek, maar toch heb ik een positieve boodschap. Want u en ik, wij kunnen wel degelijk iets ondernemen om de dieven op afstand te houden. “Geef de keizer wat des keizers is”, zo staat in de Bijbel geschreven. Om alle misverstanden echter te vermijden: die dieven zijn niemand anders dan diezelfde keizers, alleen heten ze nu overheden, liefkozend Vadertje Staat genoemd. Overheden die een nooit eerder geziene hold-up³ op ons spaargeld plannen. Wanneer dat gaat gebeuren? Dat is allang begonnen! Wisten we maar exact het masterplan, dan zouden we het u meteen vertellen.

De centrale banken hebben er een grote puinhoop van gemaakt

Geld is niet alleen vluchtig, zoals we zullen aantonen, maar heeft in de loop der tijd verschillende gedaanteverwisselingen ondergaan. In de wereld van vandaag is de rol voor fysiek geld, waarmee we onze bankbiljetten en munten bedoelen, steeds kleiner geworden.

Tegenwoordig is het geld gedigitaliseerd. We betalen immers steeds vaker met ons ‘plastic kaartje’ in plaats van munten of bankbiljetten. In ons dagelijks leven zijn de betaal- en kredietkaarten onmisbaar geworden. Ooit stond ‘degelijk’ geld echter synoniem voor goud en zilver, de waarde van munten werd bepaald door het gehalte aan edelmetalen dat ze bevatten. Later golden deze munten nog wel als betaalmiddel, maar was er een belangrijkere rol weggelegd voor munten uit ‘gewone metalen’ en voor bankbriefjes. Er vond nu echter ook een andere ontwikkeling plaats waarvan het belang vaak wordt onderschat. Eerst ontleende het geld zijn waarde aan het goud en het zilver dat het bevatte, of het werd letterlijk gedekt door de waarde van deze edelmetalen. Simpel uitgelegd, de waarde die op het bankbiljet stond werd ontleend aan het goud en zilver dat zich fysiek in de staatskluisen bevond. Bij ons huidige geld is dat niet meer het geval. De zogenaamde goudstandaard is losgelaten en dat was het begin van het einde. De huidige waarde van ons geld is gebaseerd op het vertrouwen dat we koesteren in de centrale banken.

Als de beerput open gaat begint het te stinken

En hier wringt de schoen. Die centrale banken hebben ons vertrouwen zwaar beschadigd, niet meer en niet minder. Doordat de band tussen geld en edelmetalen geleidelijk aan werd losgelaten, is de deur op een kier gezet om steeds meer geld (waardepapieren) te drukken. Met name het afblazen van de akkoorden van Bretton Woods in 1971 – waarmee de facto de goudstandaard wegviel – zette de deur wagenwijd open voor misbruik. De centrale banken hebben gretig gebruik gemaakt van deze kans. De geldpersen zijn op volle snelheid gaan draaien en ze spuwden in een steeds hoger tempo geld uit dat niet meer door goud of iets anders werd gedekt. Het nieuw gedrukte geld is in de strikte betekenis van het woord waardeloos ‘waardepapier’. Het ontleent zijn waarde alleen aan het geloof in de onfeilbaarheid van de centrale banken. Het noodlottige is dat die banken allesbehalve onfeilbaar zijn. Ze hebben er een potje van gemaakt bleek in een recent verleden. De kruik gaat zo lang te water tot ze barst. De centrale banken weten heel goed dat ze in de verlenging spelen, maar proberen krampachtig de schijn op te houden. Maar aan alles komt een eind en ooit zal het ze niet langer lukken om comedy te spelen. Op een hold-kwade dag zullen hun maskers afvallen en dat tijdstip komt in snel tempo dichterbij. Daarom deze waarschuwing: doe de veiligheidsgordel om, want de aanslag op ons (spaar)geld is in volle gang. En als het uit de klauwen loopt zal de wereld met stomheid geslagen zijn.

Alice in Wonderland

Er zijn twee manieren waaraan wij kunnen merken dat ons geld niet méér is dan een vertrouwensbiljet, want de waarde is niet wat er op het biljet staat. De waarde wordt bepaald door de prijsverhogingen. De stapel biljetten zal steeds dikker moeten worden om iets wat gisteren € 1 kostte, vandaag te kunnen kopen voor € 1,20 en overmorgen voor € 1,40. Inflatie, hyperinflatie. Overigens is inflatie het beste scenario dat ons kan overkomen, maar daarover volgt later meer. Stel dat iedereen het vertrouwen in de euro, yen of dollar verliest, of beter gezegd, in alles wat voor geld staat, dan kan uw geld in enkele dagen bij de vuilnis. We zien dit met regelmaat gebeuren in zogenaamde derdewereldlanden. Maar denk nu niet dat dit

ons niet kan treffen. Het vertrouwen in geld is gestoeld op de centrale banken en die doen op hun beurt weer wat er van hen door de overheden wordt verlangd. Dat werkt als communiserende vaten. Op een kwade dag zullen wij merken dat de schoenmaker bij zijn leest had moeten blijven. Met andere woorden dat de koppeling tussen geld en goud nooit losgelaten had mogen worden. Geld op zich is een abstract begrip, zoals ook ons vertrouwen in de centrale banken een abstract begrip is. Eigenlijk zijn we nu beland in een wereld die verdacht sterk lijkt op de wereld van Alice in Wonderland. Niets is namelijk nog wat het lijkt. De centrale banken hebben, door de geldpersen aan te zetten, met hun toverstokje een wereld geschapen die eigenlijk niet bestaat. Iedereen doet maar alsof, in de hoop dat alles bij het oude zal blijven. De geschiedenis leert echter dat dit niet werkt. Ook in het verleden zagen we aanvallen op het geld, maar nooit eerder is vertoond wat de centrale banken vandaag de dag aan het doen zijn. Dit overtreft alles. Hoop doet leven, zeggen we dan, maar zo werkt dat niet in de geldwereld. Geld houdt de wereld nog altijd draaiende, maar dan wel in de vorm van waardepapieren, bankbiljetten, waar we voor 100% op kunnen vertrouwen. En dat is dus niet het geval. Maar wanneer we doorhebben wat de overheden en centrale banken aan het doen zijn, kunnen we ons daartegen wapenen.

Word wakker, want er wordt een aanslag op uw geld gepleegd

De centrale banken zijn, in onze overtuiging, hun boekje ver te buiten gegaan. De wal keert het schip. We zullen vroeg of laat de centrale banken weer tot de orde moeten roepen. Het kan haast niet anders of we zullen dan terug moeten grijpen naar het verleden. Het geld van de toekomst zal weer ergens zijn waarde aan moeten ontleen. En dan duikt onvermijdelijk het goud weer op als een betaalmiddel dat door de eeuwen heen het behoud van welvaart heeft gegarandeerd. In dit boek beschrijven we het ongelooflijke verhaal over hoe de centrale banken ons nu al jarenlang een rad voor de ogen draaien, met een regelrechte aanslag op ons geld tot gevolg. De brave burger heeft zich echter in slaap laten sussen. Wij hebben tot nog toe nergens ook maar het minste woord van protest gehoord. Dat is begrijpelijk. Maar inflatie, kunstmatige lage rentes en schulden oplossen van vele eurolanden door het verdampen van de euro op de manier zoals nu wordt gedaan, is een sluipmoordenaar voor ons geld. Daar komt verandering in zodra de spaarders beseffen dat er een aanslag op hun geld is gepleegd. Een aanslag die gierend uit de klauwen loopt. Het wordt tijd dat de pensioenen ons geld niet meer in obligaties van de overheid steken tegen een schaamteloze lage rente. Deze hold-up is volop aan de gang en zal op een onzalig moment ieder van ons wreed uit onze slaap schudden. Wakkere burgers kunnen de centrale banken (lees: de overheden) nog altijd te snel af zijn door nu voorzorgsmaatregelen te treffen.

Wij en ons geld. Liefde op het eerste gezicht

Onze voorouders gaven de voorkeur aan goud en zilver boven papiergeld. Geld, we kunnen niet zonder, in digitale vorm of in de vorm van cash. Helaas wordt vaak vergeten dat goud en zilver het enige echte geld is. We leggen u graag uit waarom.

Op jacht naar schatten in de grond

Wie kent er niet iemand die zich de bezitter van een metaaldetector mag noemen? Deze toestellen zijn tegenwoordig het favoriete speeltje van schatjagers. Sommige bezitters van metaaldetectoren nemen die schattenjacht heel serieus. Ze zoeken alleen naar goud dat in de vorm van munten, juwelen of andere voorwerpen op een of andere manier in de bodem terecht is gekomen. Het zijn overigens niet alleen op geld beluste schatjagers. Sommige 'schatjagers' zijn in de eerste plaats geïnteresseerd in het (letterlijk) blootleggen van ons verleden. Onze grond zit vol met geld. Misschien is dit wat overdreven, maar in elk geval is het geweldig om met behulp van een metaaldetector geldmunten uit een ver verleden te vinden.

Gevonden gouden munten

Meestal gaat het om (koperen) kleingeld, maar de vondst van gouden munten is zeker geen zeldzaamheid. Op verschillende plaatsen worden veel Romeinse munten gevonden en ook middeleeuwse munten komen regelmatig aan de oppervlakte. Het gebruik van munten is dus al duizenden jaren oud. Regelmatig worden ook gouden munten gevonden van Gallische of Keltische stammen, die tegen Julius Caesar hebben gestreden. Deze munten, gebaseerd op de Griekse staters², vinden gegarandeerd kopers op veilingen. Deze vondsten zijn het bewijs dat onze voorouders een lange traditie kennen met het omgaan met geld. Maar het bewijst ook dat veel munten, toen en nu, een intrinsieke waarde hadden, afgezien van de historische waarde die deze oude munten nu hebben.

Verloren bij het ploegen

Bezitters van een metaaldetector kunnen je vertellen dat het vinden van munten tijdens een dagje zoeken de gewoonste zaak ter wereld is. Die munten worden meestal gevonden op akkers die al eeuwenlang in gebruik zijn of langs eeuwenoude paden liggen. Vaak biedt zo'n akker een goed overzicht van de verschillende munten die door de jaren heen in die streek in omloop waren. De boeren die de akkers bewerkten, sprongen onzorgvuldig om met het geld dat zij in hun zakken hadden en bij het omploegen raakte een verloren munt bedolven onder de aarde. Maar ook edellieden en soldaten verloren soms munten langs de eeuwenoude wegen. Vooral koperen munten komen aan de oppervlakte.

Gesjoemel met geld is van alle tijden

Onze voorouders kenden dus koper-, zilver- en goudgeld. Een munt ontleende zijn waarde aan de hoeveelheid edelmetaal die ze bevatte, waarvan een uitdrukking als ‘as good as gold’ getuigt. We lopen even vooruit op de zaken door te vertellen dat er ook in de middeleeuwen door overheden en gelduitgevende instanties werd gesjoemeld met het metaalgehalte van munten. In de twaalfde eeuw werden munten geslagen met een lager zilveragehalte, waarbij het muntje op gewicht werd gehouden door het toevoegen van koper. Op deze manier vond er in de eerste helft van de twaalfde eeuw een devaluatie plaats van ongeveer 25%. Het gebeurde vroeger wel vaker dat er met het metaalgehalte van een munt werd gejongleerd. Hoewel het frauderen met de waarde van het geld door onze overheden en centrale banken dus niet nieuw is, overtreffen ze nu alle eerder toegepaste trucjes op een ongekende manier!

Ijzertijdvolkeren

Wie het geld in Europa heeft geïntroduceerd, weten we niet. Tegenwoordig wordt aangenomen dat onze streken voor de Romeinse bezetting bevolkt waren met ‘ijzertijdvolkeren’, die grote delen van Europa bewoonden. De term ‘ijzertijdvolkeren’ moeten we zien als een verzamelterm. Het is waarschijnlijk dat zij het gebruik van geld hebben overgenomen van de Romeinen, nog voor deze op veroveringstocht trokken. De bakermat van het geld als betaalmiddel moet echter ergens anders worden gezocht, waarschijnlijk nog verder in het verleden en daarvoor moeten we naar het Oosten kijken.

De oorsprong van ons monetair systeem ligt in het oosten

De eerste regio's waar geld als betaalmiddel werd gebruikt, vinden hun oorsprong in het Oosten. Op basis van de huidige wetenschappelijke inzichten zou daar ook de bakermat van onze cultuur gezocht moeten worden. En dan kijken we automatisch naar het huidige Rusland en China. Waarschijnlijk zitten we niet ver mis wanneer we de eerste munten situeren in de buurt van de Chinese zijderoute, de weg die het oude China via het Midden-Oosten met het Middellandse zeegebied verbond. Qua tijdshorizon spreken we dan over het eerste millennium voor Christus.

Het waardevolle elektrum!

Op een zeker moment hebben handelaren waarschijnlijk de beperktheid van de ruilhandel ingezien. Er werd uitgekeken naar een alternatief en dat werd gevonden bij de (edel)metalen. Volgens sommige wetenschappers zouden goud en zilver eerst samen als betaalmiddel zijn gebruikt, meestal in de vorm van elektrum. Elektrum is een in de natuur voorkomende legering van goud en zilver met sporen van koper en andere metalen. Afhankelijk van de goud- en zilververhoudingen kan de kleur variëren van bleek tot helder geel. Deze natuurlijke mix van goud en zilver was in de oudheid zeer geliefd. Elektrum wordt genoemd in de Odysseus, het epische werk dat vermoedelijk op basis van mondelinge overlevering rond 800 voor Christus is opgeschreven en gaat over gebeurtenissen die zich enkele honderden jaar eerder hadden voorgedaan. Werd er in het oude Troje al geld gebruikt? Wie het weet, mag het zeggen. De archeologie vertelt daar niets over, maar op zich dat zegt weinig.

Bronsdepots als eerste banken

De oudste ons bekende munten stammen uit de achtste eeuw voor Christus, met drie mogelijke kerngebieden: China, India en het Midden-Oosten. Muntstukken zijn een logisch sluitstuk van een traditie om handelstransacties af te ronden via betaling met metalen voorwerpen. De vondsten van zogenaamde 'depots' uit de bronstijd doen ons vermoeden dat rondtrekkende handelaren allerlei bronzen voorwerpen op bepaalde plaatsen opsloegen om deze als wisselmunt (sic) te gebruiken bij de ruil voor andere goederen. Omdat het slepen met zware bronzen voorwerpen op den duur te veel werd van het goede, werden ze als betaalmiddel vervangen door kleine stukjes brons. Eerst waren die kleine stukjes brons het symbool voor de voorwerpen waar ze voor stonden en later werd het primitief geld. Die bronsdepots kunnen, met een beetje fantasie, worden gezien als een primitieve voorloper van onze banken.

Goud of zilver?

De eerste bekende bronzen munten dateren uit het China van de achtste eeuw voor Christus. Deze hadden echter nog niet de bekende ronde vorm. Ze hadden namelijk de vorm van praktische gebruiksvoorwerpen, zoals spaden of messen. Hoe leuk ook, het geld had toen ook een gebruikerswaarde. Ze werden echter als kleingeld gebruikt, want de handelaren van die tijd beseften maar al te goed dat de echt waardevolle metalen de edelmetalen waren, namelijk vooral zilver en goud. De eerste Indiase munten waren zilveren munten, wat overigens niet wil zeggen dat in dit land niet ook bronzen munten werden gebruikt. De geschiedenis leert dat de aanwezigheid van metalen in de ondergrond een belangrijke rol speelde bij de muntslag. Was er veel zilver in de ondergrond aanwezig, dan genoten zilveren munten de voorkeur. Uiteraard hadden gouden munten de voorkeur, maar logischerwijs op voorwaarde dat er geen gebrek aan goud was. In het Midden-Oosten (met name in Klein-Azië) kreeg elektrum de voorkeur. Maar nogmaals: we baseren ons op archeologische vondsten die waarschijnlijk maar een gefragmenteerd beeld van de werkelijkheid tonen. Het is zeker niet uitgesloten dat op meerdere plaatsen in de as India-China-Klein-Azië de eerste munten reeds in de eeuwen voorafgaand aan de achtste eeuw werden geslagen.

Bankbriefjes waren onbekend

De waardebepaling van een munt leverde in de oudheid weinig of geen problemen op, want die waarde stemde immers overeen met de waarde van het metaal waarin ze was geslagen. In die tijd was het monetair stelsel dan ook volledig gebaseerd op de metaalwaarde. Geld was synoniem voor muntstukken in goud, zilver of koper. De komst van het papieren geld zou dan ook nog even op zich laten wachten, het is een uitvinding van de moderne tijd.

Aan zilver geen gebrek

Het gebruik van munten is één ding, maar zonder een waardestelsel is het moeilijk om de onderlinge waarde van deze muntstukken vast te leggen. De behoefte aan en het ontstaan van een monetair systeem is onmisbaar en is er altijd al geweest. In Europa kwam zo'n volwaardig monetair systeem pas aan het einde van de achtste eeuw, in de periode die bekend staat als de Karolingische Renaissance. Onder Karel de Grote kwam in West-Europa wijsbegeer-